

Referat

MØTE:	Storørret i Seljordsvatnet og Vallaråi
TID:	12.00-14.00
STED:	Fylkesmannen i Vestfold og Telemark
REFERANSE:	Mathilde Berg
TIL STEDE:	Irvin Kilde- Fylkesmannen Arne Christian Geving – Fylkesmannen Kjell Carm, NVE Lars Midttun, NVE Frid Berge, Seljord kommune Torunn Raftevold Rue, Seljord kommune. Bjarte Guddal - Sundsbarm kraftverk/Skagerak Kraft Magne Wraa - Sundsbarm kraftverk/Skagerak Kraft Mathilde Berg - Sundsbarm kraftverk/Skagerak Kraft
DATO	6.3.2020. Referat godkjent 17.3.2020

POSTADRESSE
Skagerak Kraft AS
Postboks 80
3901 Porsgrunn

BESØKSADRESSE
Flodeløkka 1
3915 PORSGRUNN

SENTRALBORD
35 93 50 00

INTERNETT
www.skagerakkraft.no

E-POST
firmapost.kraft@skagerakenergi.no

ORG. NR.: 979 563 531 MVA

Referat fra møte 6.3.2020 om storørret i Seljordsvatnet og Vallaråi

Møtet var en oppfølging av et møte mellom Fylkesmannen i Vestfold og Telemark (FM) og Sundsbarm kraftverk/Skagerak Kraft (SK) den 4.11.2020, se referat av 14.11.2019.

Det er over en lengre periode gjennomført flere fiskebiologiske undersøkelser og habitatforbedrende tiltak for storørret i Vallaråi. Temaet for møtet var om det finnes muligheter for videre tiltak for å bedre gyteforholdene for storørret i Vallaråi. FM ønsker bl.a. ytterligere overvåkning av ungfisk og gyteørret på strekningen.

Fisketrapp i Lakshølfossen

Lakshølfossen utgjør et naturlig vandringshinder for fisk i Seljordsvatnet som benytter Vallaråi som gyteområde. Sundsbarm kraftverk har avløp i Lakshøl, like nedenfor fossen.

Seljord kommune viste til Morten Kraabøls rapport «*Kunnskapsstatus og forslag til undersøkelsesprogram i Vallaråi i Telemark*», fra 2016. Rapporten er utarbeidet som et faglig innspill fra Seljord kommune til vilkårsrevisjonen av Sundsbarmvassdraget. Kommunen stilte spørsmål om forslaget om etablering av fisketrapp ved Lakshølfossen, for å forlenge gytestrekningen opp til Flatsjø, er aktuelt å utrede nærmere.

FM viste her til at de ønsker, i første omgang, å fokusere på relevante tiltak på dagens strekning. SK viste til at ev. fisketrapp er et komplekst tiltak. På strekningen fra Lakshøl og opp til Flatsjø, ca. to kilometer, er det flere utfordringer med hensyn til tilrettelegging for fiskevandring, i tillegg til den 10 meter høye Lakshølfossen og Lakshøl Bruk med inntak, mølleturbin, og kraftverksinstallasjoner. Lakshøl Bruk er en stiftelse som arbeider med bevaring av området, og SK er kjent med at Seljord kommune ser på Lakshøl som et viktig kulturminne for Seljord. Sundsbarm kraftverk er ikke grunneier i fossen.

Vedlikehold av gjennomførte tiltak i Vallaråi

SK ønsker en permanent tillatelse for rett til tilkomst på kommunen sin eiendom for å kunne gjennomføre regelmessig vedlikehold av de gjennomførte tiltakene for ørret i Vallaråi.

Seljord kommune viste til deres vedtak av 6.7.2018, som gjelder SKs rett til tilkomst til Vallaråi oppstrøms og nedstrøms Vallar bru. Kommunen påpeker at de ikke har anledning til å gi en varig tillatelse, men viser til vedtaket hvor det fremkommer at Sundsbarm kraftverk skal varsle kommunen via e-post før oppstart av arbeidet og når det er aktuelt med vedlikehold av tiltaket i elva. For SK var dette avklarende med hensyn til fremtidig effektivt vedlikehold. Det er svært viktig å unngå at denne type forhold resulterer i at nødvendig vedlikehold ikke blir gjennomført så raskt som mulig slik at gode habitatforhold kan opprettholdes.

Gjennomgang kunnskapsgrunnlag og status for tiltak

SK gjorde en oppsummering fra møtet den 4.11.2019, hvor temaene var dagens kunnskapsgrunnlag om fisk i Vallaråi, foreslåtte tiltak, gjennomførte tiltak og evalueringen av dem. Presentasjonen er vedlagt.

Det ble samtidig vist hvor SK mener det er fysisk plass til å få gjennomført nye tiltak i Vallaråi. Seljord kommune mener også det er relevant å undersøke Kivleåi og få utredet ev. aktuelle tiltak her.

Gytegropregistreringer høsten 2019

Som oppfølging av møtet den 4.11.2019 har SK engasjert USN ved Jan Heggens til gytegroppregistreringer i Vallaråi. SK rakk dessverre ikke å få bestilt gytefisktelling i 2019, men Heggens m.fl. har gjort en telling av gytegroper i månedskiftet november/desember. Tellingene ble gjennomført ved hjelp av dykking, kombinert med droner. Det ser ut som resultatene samsvarer godt med tidligere observasjoner/rapporter av telling av gytefisk i perioden 2008-2010. Rapport fra arbeidet vil være klar i løpet av kort tid.

FM mener det er positivt at SK er i gang med dette arbeidet, og ønsker at undersøkelsene, inkludert gytefisktellinger, vil gjennomføres også i 2020-sesongen, og videre fremover.

Ytterligere undersøkelser/tiltak - videre fremdrift

Det var enighet i møtet om at det bør lages en plan for ytterligere tiltak for storørret i Vallaråi. Samtlige møtedeltakere ser verdien av å videreføre arbeidet i regi av USN ved Jan Heggens.

SK ser det som naturlig at SK tar regien for å bestille tiltak/planer/undersøkelser i Vallaråi og Kivleåi. SK mener imidlertid at andre må ta regi og ansvar for undersøkelser som er knyttet til Seljordsvatnet, andre elvestrekninger o.l. FM, NVE og kommunen sa seg enig i dette. Men ber om at Skagerak også ber USN, eller eventuelle andre forskningsinstitusjoner, om å lage et opplegg for denne type undersøkelser også. SK ønsker å delta i et videre arbeid med å forbedre kunnskapsgrunnlaget om storørret i Seljordsvatnet med tilhørende gyteelver, men SK presiserte at SK kun har det formelle ansvaret for å få gjennomført tiltak og undersøkelser for Vallaråi og Kivleåi, og at SK ikke er regulert av Seljordsvatnet eller har noen juridiske bindinger til de andre tilførselselvene til Seljordsvatnet.

FM kan ha noen midler til et slikt felles prosjekt.

Det ble enighet om at SK lager et forslag til utkast for bestilling av undersøkelser/tiltak, bestillingen skal omfatte opplegg for;

- a) Telling av gytefisk og -groper i Vallaråi.
- b) Ungfiskundersøkelser - oppfølging av effekter som følge av gjennomførte tiltak.
- c) Plan for relevante nye tiltak i Vallaråi og eventuelt Kivleåi.
- d) Tilstandsvurdering Bygdaråi, Hønseåi og utløpsområdet for Seljordsvatnet.
- e) Genetikk og undersøkinger i selve Seljordsvatnet. (*Etterskrift; dette ble ikke diskutert på møtet, men SK anser det som et relevant punkt*).

SK vil kontakte USN med forslag om en todelt bestilling, hvor forhold vedrørende Vallaråi og Kivleåi samles i én rapport, med SK som bestiller. Øvrige forhold organiseres som en egen delrapport, hvor det er FM, NVE og SK som står som bestiller.

Regulering av fisket i Seljordsvatn

FM orienterte om at det i løpet av 2020 vil bli vedtatt egen fiskeforskrift for å regulere fisket i Seljordsvatnet.

Ny forskrift blir sendt på bred høring i løpet av året. Seljordsvatnet grunneigarlag, Seljord jakt- og fiskelag og kommunen m.fl. vil bli hørt.

Kommunikasjon

Seljord kommune ønsker at det utarbeides et kort notat som oppsummerer hvilke tiltak og undersøkelser som skal gjøres for å bedre gyteforholdene for storørret i Seljordsvatnet. Dette vil bidra til bedre informasjon ut til allmenheten, og kan gi en større forståelse for bl.a. fiskerestriksjoner i Vallaråi.

Vedlegg:

SKs presentasjon fra møtet.
Rapport om undersøkelser Bjønndøla (studentoppgave fra 2014).

Kopi til; Deltagere og Midt-Telemark kommune v/Vidar Lofthus.